

РІШЕННЯ

Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування щодо особливостей реалізації великих інвестиційних проєктів, зокрема, будівництва вітропарків у Закарпатській області

*ухвалене за результатами виїзного засідання у м. Ужгород
8 листопада 2025 року*

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, розглянувши під час виїзного засідання питання особливостей реалізації великих інвестиційних проєктів, зокрема, будівництва вітропарків у Закарпатській області, **в и р і ш и л и**:

1. Інформацію державних органів влади та експертного середовища щодо стану реалізації інвестиційних проєктів з будівництва вітропарків у Закарпатській області – взяти до відома.

2. Рекомендувати Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України спільно з Міністерством енергетики України, Міністерством розвитку громад та територій України, Закарпатською обласною державною адміністрацією та відповідними територіальними громадами:

1) дотримуватися вимог законодавства у сфері будівництва та здійснення стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, згідно з євроінтеграційними зобов'язаннями України, при плануванні, погодженні та реалізації проєктів будівництва вітрових електростанцій, зокрема щодо врахування принципів законності і об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді та довгострокового прогнозування, а також вимог щодо дотримання принципу DNSH «не завдавати суттєвої шкоди» відповідно до Плану України в рамках ініціативи Європейського Союзу «Ukraine Facility», запровадженої Регламентом (ЄС) Європейського Парламенту та Ради (ЄС) від 29 лютого 2024 року № 2024/792,

вимог Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат і протоколів до неї;

2) підготувати у термін до 31 січня 2026 року комплексний висновок про екологічні ризики будівництва вітропарків у субальпійській зоні Українських Карпат, з урахуванням положень Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат та інших євроінтеграційних зобов'язань України;

3) провести у термін до 31 січня 2026 року аналіз стану реалізації діючих та запланованих проєктів у сфері вітроенергетики в Закарпатській області на предмет їх відповідності вимогам екологічного законодавства з урахуванням екологічних ризиків будівництва вітропарків, у тому числі:

- розглянути альтернативні варіанти розміщення частини вітрових установок на територіях з низьким рівнем екологічної вразливості;

- визначити чіткі критерії вибору територій для розміщення вітроенергетичних об'єктів, передбачивши пріоритет їх розвитку на рівнинних або антропогенно змінених територіях, а також поза межами природоохоронних територій Карпат;

4) зосередити розміщення вітроенергетичних об'єктів в межах зон прискореного розвитку відновлюваних джерел енергії, відповідно до вимог Директиви (ЄС) 2018/2001 Європейського Парламенту і Ради від 11 грудня 2018 року про стимулювання використання енергії з відновлюваних джерел зі змінами, внесеними Директивою (ЄС) 2023/2413 Європейського Парламенту та Ради від 18 жовтня 2023 року про внесення змін до Директиви (ЄС) 2018/2001 Європейського Парламенту і Ради від 11 грудня 2018 року, Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2018/1999 та Директиви 98/70/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 13 жовтня 1998 року щодо сприяння використанню енергії з відновлюваних джерел, а також скасування Директиви Ради (ЄС) 2015/652;

5) розміщувати об'єкти вітрової енергетики та пов'язану з ними інфраструктуру (дороги, лінії електропередач тощо) на землях лісгосподарського призначення виключно у разі відсутності альтернативних варіантів такого розміщення;

6) надати Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування у термін до 05 лютого 2026 року інформацію про вжиті заходи за результатами виконання пункту 2 цього Рішення.

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України у термін до 31 січня 2026 року:

1) доручити відповідним центральним органам виконавчої влади провести інвентаризацію інвестиційних проєктів у сфері відновлюваної енергетики та визначити ті, що потребують додаткової екологічної оцінки або коригування умов реалізації;

2) провести координаційну нараду під головуванням Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України за участі

представників Європейського Союзу, міжнародних партнерів з розвитку та державних органів влади для узгодження подальших кроків щодо забезпечення сталого розвитку Карпатського регіону;

3) провести координаційну нараду під головуванням Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України за участі Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерства енергетики України, Міністерства розвитку громад та територій України для напрацювання проєктів рішень щодо усунення прогалин у нормативно-правовому регулюванні у сфері екологічної політики та природокористування при будівництві вітрових електростанцій;

4) забезпечити проведення перевірки додержання вимог законодавства посадовими особами Державної інспекції архітектури та містобудування України при здійсненні повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та нагляду і вжити заходів для забезпечення належного застосування та правового тлумачення ними норм законодавства, а за необхідності – ініціювати вдосконалення законодавства України щодо унеможливлення виокремлення фундаменту як окремої самостійної споруди при будівництві вітрових електростанцій та інших об'єктів;

5) надати Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування у термін до 05 лютого 2026 року інформацію про вжиті заходи за результати виконання пункту 3 цього Рішення.

4. Рекомендувати Кабінету Міністрів України розглянути питання щодо скасування мораторію на проведення планових та позапланових заходів державного екологічного контролю, запровадженого для Державної екологічної інспекції України, з метою забезпечення можливості здійснення перевірок дотримання вимог висновків з оцінки впливу на довкілля та виконання програм післяпроєктного моніторингу.

5. Рекомендувати Закарпатській обласній державній адміністрації та Закарпатській обласній раді дотримуватися статті 21 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» щодо громадського обговорення проєктів містобудівної документації на місцевому рівні, зокрема:

1) забезпечити залучення громадськості до обговорення питань, пов'язаних із внесенням змін до схеми планування Закарпатської області;

2) надавати доступ до відповідних матеріалів у визначені законодавством терміни;

3) розглянути альтернативні варіанти розміщення частини вітрових установок на територіях з низьким рівнем екологічної вразливості;

4) визначити чіткі критерії вибору територій для розміщення вітроенергетичних об'єктів, передбачивши пріоритет їх розвитку на рівнинних або антропогенно змінених територіях, а також поза межами природоохоронних зон Карпат.

6. Рекомендувати Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України, Державному агентству лісових ресурсів України забезпечити внесення до матеріалів лісовпорядкування інформації про лісові ділянки, яким відповідно до законодавства надано статус пралісів, квазіпралісів чи природних лісів.

7. Рекомендувати Офісу Генерального прокурора провести аналіз усіх кримінальних проваджень за фактом рубки пралісів, квазіпралісів та природних лісів, будівництва об'єктів вітрової енергетики, їх частин та пов'язаної з ними інфраструктури в межах Закарпатської області і у термін до 05 лютого 2026 року надати Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування інформацію про вжиті заходи.

8. З метою забезпечення парламентського контролю за дотриманням міжнародно-правових зобов'язань України у сфері охорони довкілля та євроінтеграції – доручити секретаріатам Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування:

1) підготувати у термін до 31 грудня 2025 року запити до уповноважених органів державної влади та правоохоронних органів щодо дотримання законодавства у сфері охорони довкілля та виконання євроінтеграційних зобов'язань, враховуючи інформацію, отриману за результатами виїзного засідання;

2) підготувати у термін до 15 лютого 2026 року узагальнену інформацію про стан виконання цього рішення;

3) забезпечити підготовку спільного засідання комітетів (лютий – березень 2026 року) щодо заслуховування відповідних державних органів влади стосовно виконання зазначених у цьому рішенні рекомендацій і представлення результатів.

9. Рішення направити до Кабінету Міністрів України, Офісу Генерального прокурора, Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерства енергетики України, Міністерства розвитку громад та територій України, Міністерства фінансів України, Закарпатської обласної державної адміністрації, Закарпатської обласної ради

Голова Комітету

І. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

**Голова Комітету з питань екологічної
політики та природокористування**

О. БОНДАРЕНКО